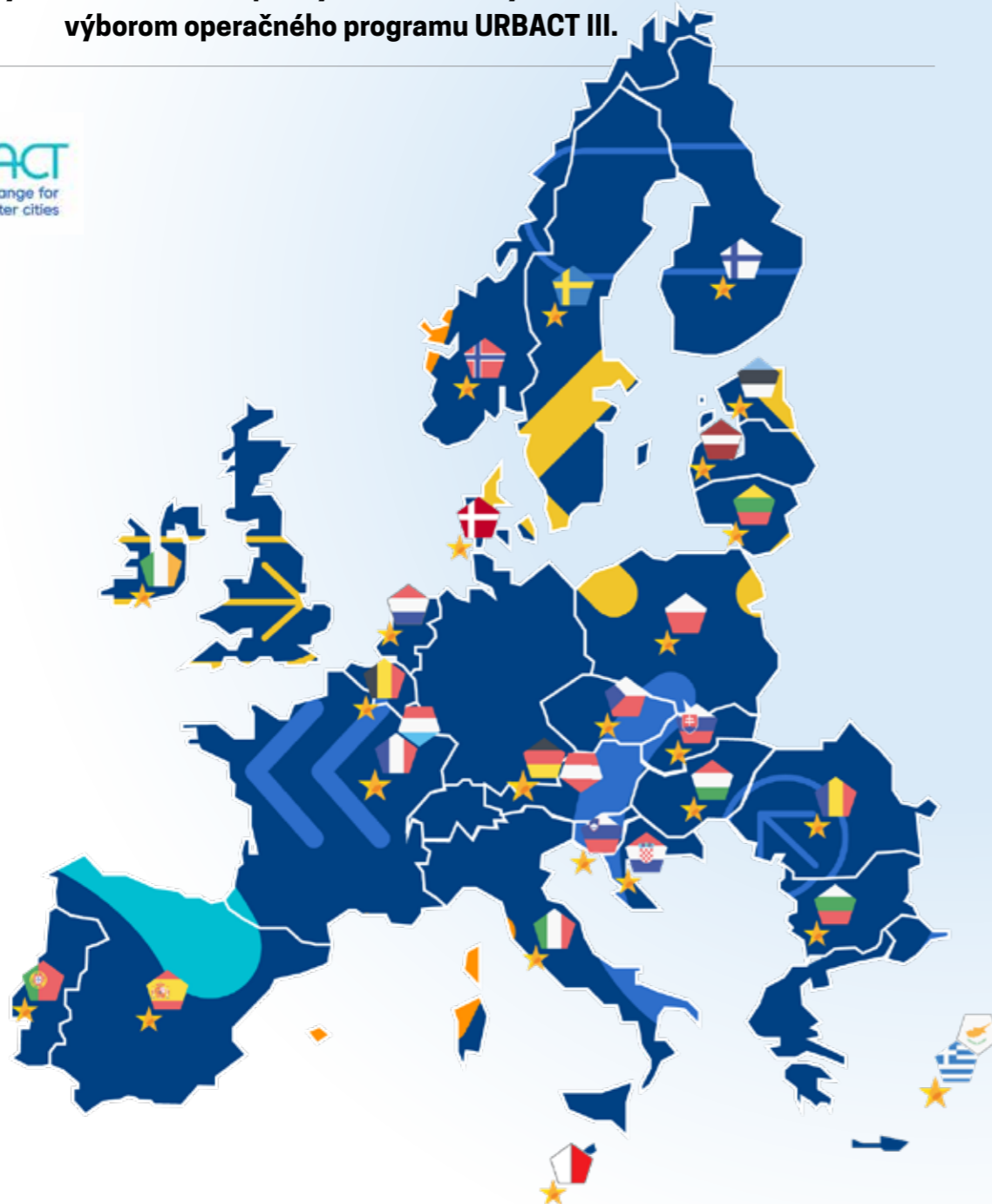

ZHODNOTENIE PROGRAMU URBACT III

Ing. Matúš Žák, URBACT – Slovenské kontaktné miesto

Operačný program URBACT III v rámci programového obdobia 2014 – 2020 vyhlásil celkovo 5 výziev na predkladanie návrhov na tvorbu tematických sietí, ktoré pomáhajú mestám po celej Európe plánovať, realizovať a zdieľať udržateľné riešenia súčasných hospodárskych, sociálnych a environmentálnych výziev. Z celkového počtu vyhlásených výziev vzniklo 90 unikátnych partnerstiev, ktoré združili a prepojili 428 európskych miest vrátane mestských aglomerácií, mestských častí a univerzít. V posledných troch vyhlásených výzvach v rokoch 2018, 2019 a 2020 o operačný program URBACT III prejavilo záujem 11 slovenských miest, z ktorých 5 miest bolo úspešných a schválených Monitorovacím výborom operačného programu URBACT III.

Podstata operačného programu URBACT spočíva v tvorbe tematických nadnárodných sietí, ktoré umožňujú európskym mestám vyvíjať spoločné riešenia týkajúce sa podobných urbánnych výziev. Najpriamejšou cestou, ako sa porovnať s inými mestami, načerpať inšpiráciu a podeliť sa aj o vlastné skúsenosti, je zapojenie sa do niektorého typu sietí:

- siete pre akčné plánovanie – pomáhajú mestám navrhnuť integrované stratégie alebo akčné plány,
  - implementačné siete – pomáhajú mestám prekonať problém pri implementácii a hladko zrealizovať plány,
  - transferové siete – pomáhajú mestám pochopiť, adaptovať a opätovne použiť dobrý príklad, ktorý už dosiahol pozitívne výsledky.
- Ďalším benefitom, ktorý operačný program URBACT ponúka zapojeným mestám, je zlepšenie miestnych kapacít, ktoré je realizované prostredníctvom školení, voľný a jednoduchý prístup k širokému spektru dokumentov a tiež sú to finančné prostriedky na zabezpečenie potrebných štúdií či mzdy zamestnanca zodpovedného za projekt. Vďaka týmto aktivitám, ktoré operačný program URBACT podporuje, máme možnosť sa s vami podeliť o úspešné príbehy slovenských miest, ktoré sa zapojili do operačného programu URBACT III v programovom období 2014 – 2020.

SIETĚ PRE AKČNÉ PLÁNOVANIE CITIES4CSR: MESTO BRATISLAVA

Mesto Bratislava si v rámci partnerstva „Cities4CSR“ kládne za ambíciu **rozvíjať spoluprácu mesta s podnikateľským sektorom a neziskovými organizáciami** s cieľom nastaviť model funkčnej, korektnej a transparentnej spolupráce. Projektová manažérka Lucia Škrovanová hovorí: „Vďaka participácii v partnerstve ‚Cities4CSR‘ na nadnárodnej úrovni očakávame v rámci zdieľania skúseností nový pohľad na výzvy“. Mesto Bratislava si spomedzi mnohých výziev, ktorým denno-denne čelí, vybralo tzv. „zelené témy“, „Bratislava potrebuje viac stromov a kríkov v parkoch, ale aj priamo v uliciach, kde teraz chýbajú. Možnosť učiť sa, ako byť facilitátorom spoločenskej zodpovednosti, a tak sa stať vzorom a inšpiráciou pre občanov, socioekonomických partnerov je veľká príležitosť pre naplnenie princípu subsidiarity“. Výsledkom projektu bude integrovaný akčný plán, ktorý nastaví efektívnejšie opatrenia na vytvorenie nových spôsobov a nástrojov, ako posilniť kapacity všetkých miestnych aktérov tak, aby sa zlepšila spolupráca v prospech udržateľného mestského rozvoja.

SIETĚ PRE AKČNÉ PLÁNOVANIE URBSECURITY: MESTO MICHALOVCE

Mesto Michalovce si v rámci partnerstva URBSecurity kládne za ambíciu **rozvíjať spoluprácu mesta s relevantnými organizáciami a občianskou spoločnosťou** s cieľom skoordinať všetky prvky verejných priestranstiev a identifikovať oblasti v meste, ktoré nie sú z pohľadu občanov bezpečné. Projektová manažérka Mária Holanová hovorí: „Zahraničné skúsenosti z ďalších európskych miest nás inšpirujú ako vyriešiť existujúce výzvy. Bezpečnosť považujeme za jednu z priorit mesta, pričom partnerstvo ‚URBSecurity‘ sa ňou zaoberá v širokom slova zmysle“. Mesto Michalovce chce zvýšiť bezpečnosť verejných priestranstiev, dať týmto priestranstvám jednotný ráz, a tým podčiarknuť myšlienku celistvosti v plánovaní bezpečnejšieho mesta. Výsledkom projektu bude integrovaný akčný plán, ktorý nastaví efektívnejšie opatrenia na vytváranie bezpečnejšieho mestského priestoru, čím prispeje aj k vyššej spokojnosti občanov. Ďalším prínosom pre mesto Michalovce by mala byť prevencia antispoločenského správania, segregácie a tiež by sa mal celkovo zvýšiť komfort užívateľov verejných priestorov.

SIETĚ PRE AKČNÉ PLÁNOVANIE IOTXCHANGE: MESTO KEŽMAROK

Mesto Kežmarok si v rámci partnerstva „IoTExchange“ kládne za ambíciu **rozvíjať spoluprácu mesta s lokálnymi úradmi a relevantnými organizáciami** s cieľom identifikovať oblasti využiteľnosti moderných riešení založených na IoT – internete vecí. Projektový manažér Dávid Cintula hovorí: „Najväčšou výhodou operačného programu URBACT je zdieľanie vedomostí, skúseností a nových pohľadov s ďalšími európskymi mestami.“ Hlavnými prioritami, s ktorými sa mesto Kežmarok zapojilo do projektu, sú odpadové hospodárstvo, e-mobilita a parkovanie. V rámci pilotného experimentu mesto Kežmarok monitorovalo naplnenosť nádob ultrazvukovými senzormi, ktoré prostredníctvom IoT siete poskytujú prevádzkovateľovi komplexné údaje o percentuálnej naplnenosti odpadových nádob na sídlisku a plánovač efektívnych trás zvozu odpadu. „Podstatou nášho experimentu je dosiahnuť zníženie prevádzkových a personálnych nákladov.“ Výsledkom projektu bude integrovaný akčný plán, ktorý nastaví efektívnejšie opatrenia na vytvorenie plánov digitalizácie s cieľom zvýšiť kvalitu života občanov v meste Kežmarok.

TRANSFEROVÁ SIETĚ CIVICSTATE: MESTO PREŠOV

Mesto Prešov si v rámci partnerstva „CIVICeState“ kládlo za ambíciu **preniesť a opätovne použiť príklad dobrej praxe aplikovaný mestom Neapol (Taliansko)**, ktorý sa zaoberal kolektívnou správou mestských nehnuteľností. Peter Formela hovorí: „Táto téma nás oslovila najmä pre možnosť získať nové myšlienky z ďalších európskych miest, ako sa vyrovnáť so stále pretrvávajúcim problémom nevyužitých budov, zanedbaných parkov a verejných priestranstiev. Jednou z priorit mesta Prešov v rámci partnerstva ‚CIVICeState‘ je vybudovanie spolupráce a podpory občianskych združení, neziskových a nadačných organizácií, najmä vo vzťahu k správe verejných statkov, podpora iniciatív zameraných na rehabilitáciu a modernizáciu mesta Prešov“. Výsledkom projektu bola úprava pomerov k nevyužitým nehnuteľnostiam, zjednodušenie užívania nehnuteľností osobami a organizáciami vykonávajúcimi verejno-prospešné činnosti a pilotný projekt využitia opustenej nehnuteľnosti „mestská oáza“ na takýto účel v rámci otvorenej výzvy na spoluprácu so zainteresovanými subjektmi.

TRANSFEROVÁ SIETĚ VOLUNTEERING CITIES+: MESTO BANSKÁ ŠTIAVNICA

Mesto Banská Štiavnica si v rámci partnerstva „Volunteering Cities+“ kládne za ambíciu **preniesť a opätovne použiť príklad dobrej praxe aplikovaný mestom Athienou (Cyprus)**, ktorý využíva dobrovoľníctvo ako nástroj zmiernujúci sociálne vylúčenie a chudobu. Jednou z priorit Mesta Banská Štiavnica je rozvinúť spoluprácu mesta s lokálnymi úradmi a relevantnými organizáciami s cieľom zlepšiť medzigeneračnú spoluprácu prostredníctvom využitia prístupu dobrovoľníctva, ktorý zamedzí sociálnemu vylúčeniu a chudobe na miestnej úrovni. ■

RESUME: OPERATIONAL PROGRAMME URBACT – EVALUATION OF THE PROGRAMMING PERIOD 2014 – 2020 Under the programming period 2014-2020, the URBACT III Operational Program has launched 5 calls for the creation of thematic networks that help cities across Europe to plan and develop sustainable solutions to current economic, social and environmental challenges. Originated 90 unique partnerships around Europe that have brought together and connected 428 European cities. In the last three announced calls in 2018, 2019 and 2020 showed interest in the URBACT III Operational Program 11 Slovak cities of which 5 cities were successfully approved by the Monitoring Committee of the Operational URBACT III. This article describes 5 individual projects in which Slovak cities are involved specifically Action Planning Networks – Cities4CSR (Bratislava), IoTxChange (Kežmarok), URBSecurity (Michalovce) and Transfer Networks CIVICeState (Prešov) and Volunteering Cities+ (Banská Štiavnica).